

Varsinais-Suomen ilmasto nyt ja tulevaisuudessa viljelyn näkökulmasta

Taru Palosuo

Luonnonvarakeskus (Luke)

Luonnonvarat ja biotuotanto

Tuotannon ympäristövaikutukset

NORFASYS-projekti

Seminaari 26.11.2015

Raisio

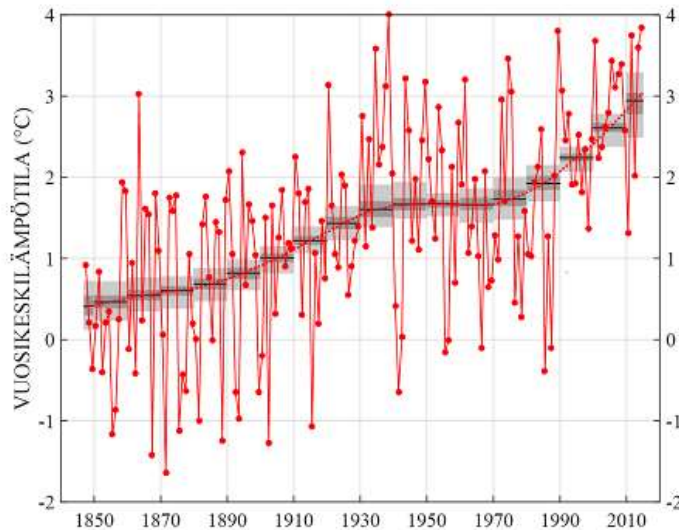

Muutoksen syyt ja seuraukset

Kartat, kuvaajat ja datat

Kunnille ja kuntalaisille

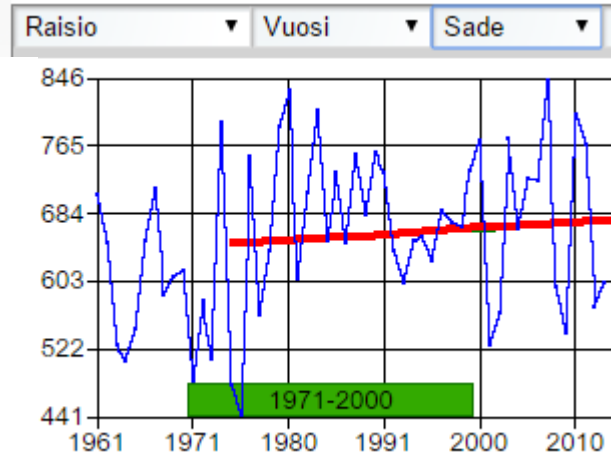
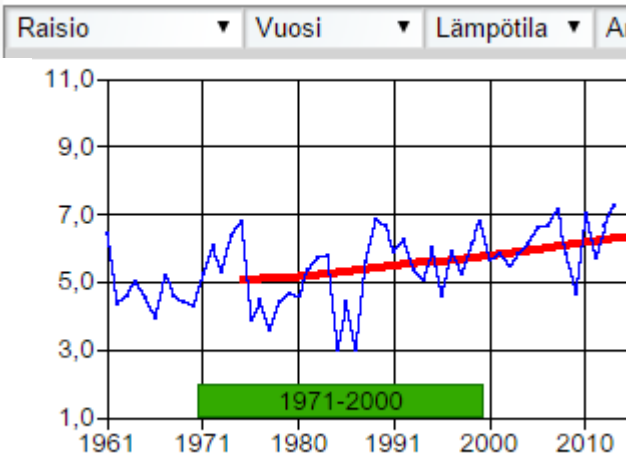
Mennyt ja tuleva ilmasto | Skenaarioita ilmastonmuutoksen vaikutuksista | Ohjeet

Vuoden keskilämpötila Suomessa on noussut vuodesta 1900 noin 1,4 °C.

Mikkonen et al. 2015. Stoch Environ Res Risk Assess 29: 1521-1529.

Ilmastonmuutoksen eteneminen riippuu kasvihuonekaasupäästöjen määrästä.

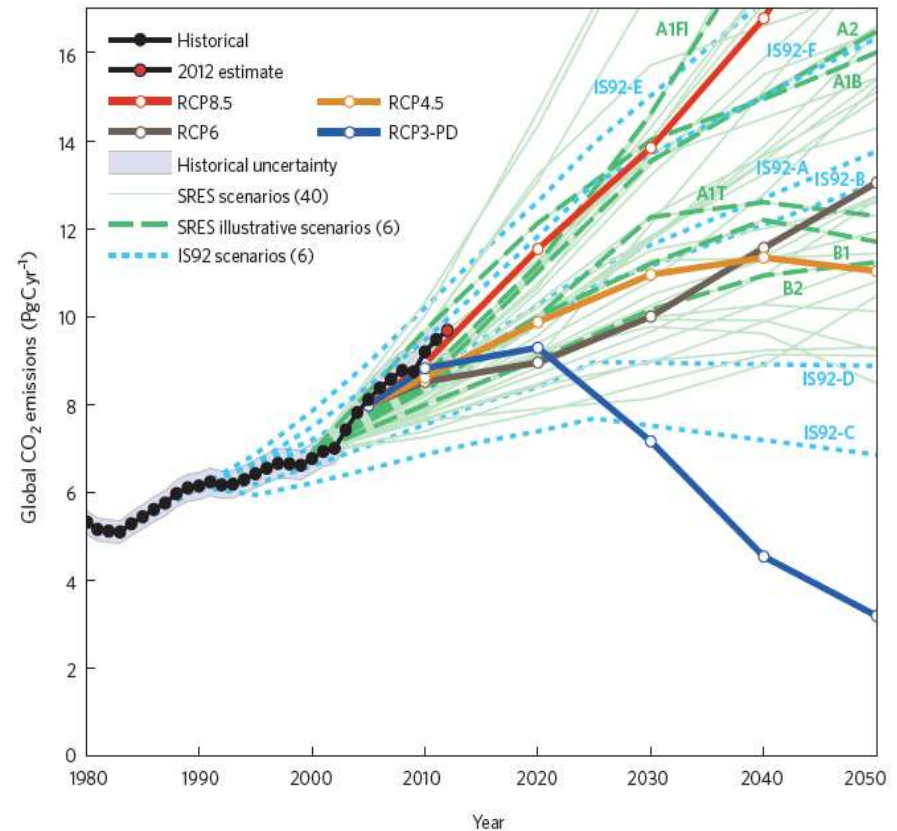
IPCC on 5. arviointiraportissaan (2013) määritellyt neljä uutta päästöskenaariota:

RCP 8.5 – nykytahdilla kasvavat päästöt

RCP 6.0

RCP 4.5

RCP 2.6 – tiukat päästörajoitukset

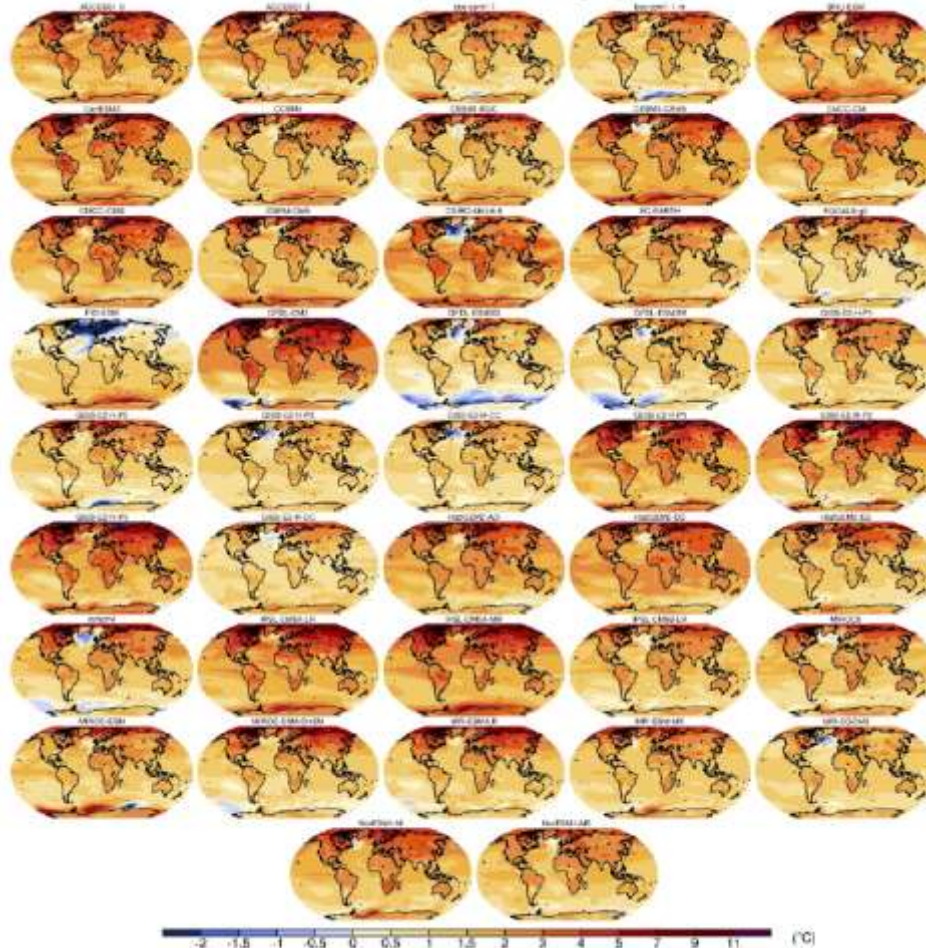

Figure 1 | Estimated CO₂ emissions over the past three decades compared with the IS92, SRES and the RCPs. The SA90 data are not shown, but the most relevant (SA90-A) is similar to IS92-A and IS92-F. The uncertainty in historical emissions is ±5% (one standard deviation). Scenario data is generally reported at decadal intervals and we use linear interpolation for intermediate years.

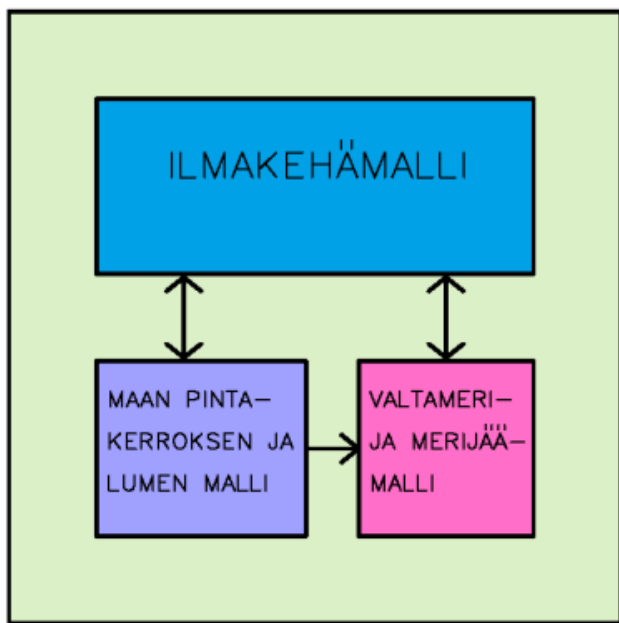
Peters et al. 2013. Nature Climate Change 3: 4-6.

Päästöjen vaikutus ilmastoon arvioidaan ilmastojärjestelmän käyttäytymistä jäljittelevien maailmanlaajuisten ilmastomallien avulla.

Annual mean surface air temperature change (RCP4.5: 2081-2100)

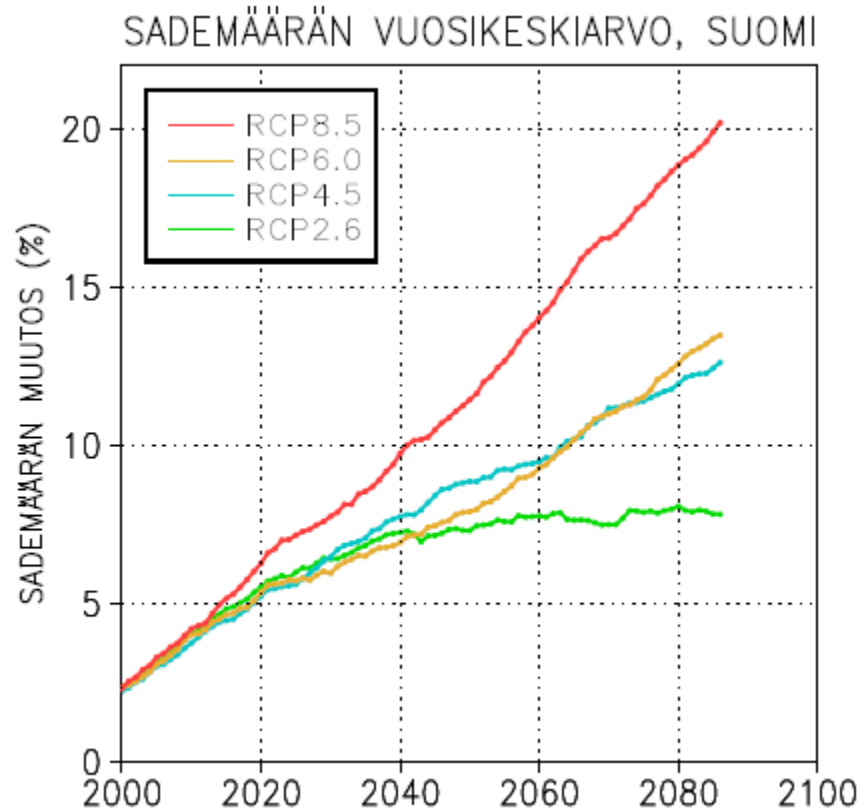
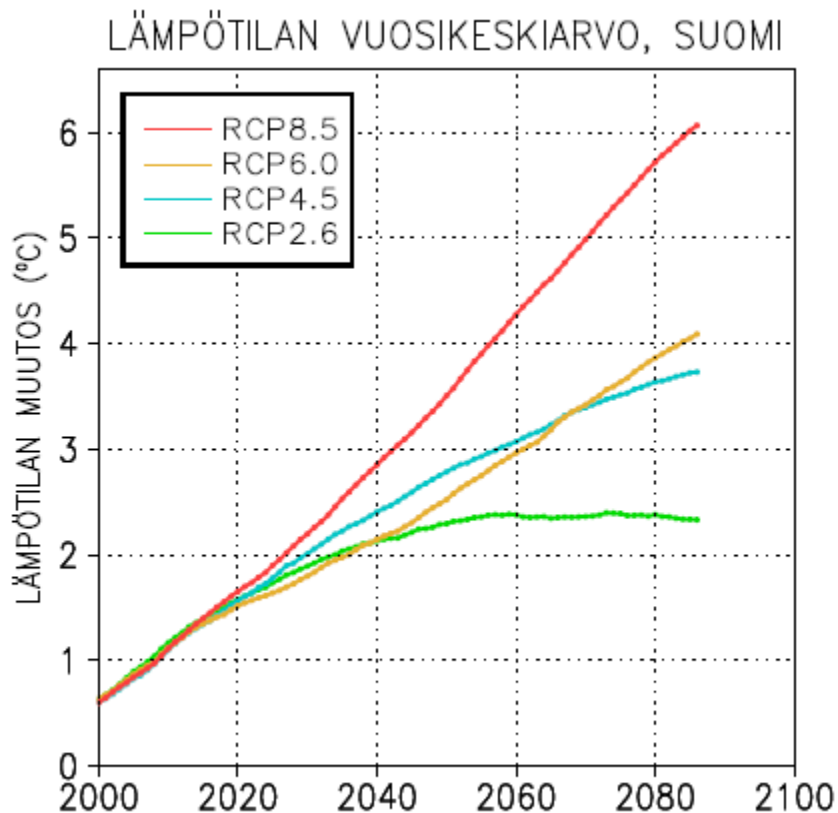
IPCC:n 5. arviointiraportti, WGI

Kuva 1. Ilmastomallin osat ja osien väliset vuorovaikutukset: lämpöenergian vaihto alustan ja ilmakehän välillä, veden haihtuminen, alustan aiheuttama ilman virtauksia jarruttava kitka, veden virtaus jokia myöten manneralueilta meriin jne.

Ilmastomallien ennusteita Suomelle

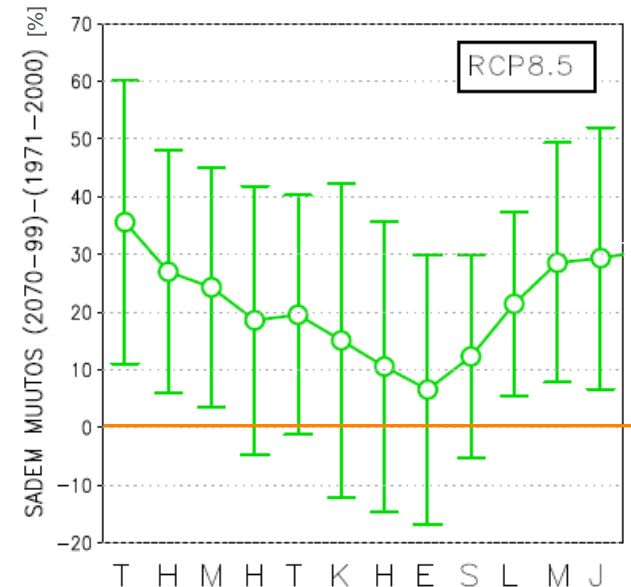
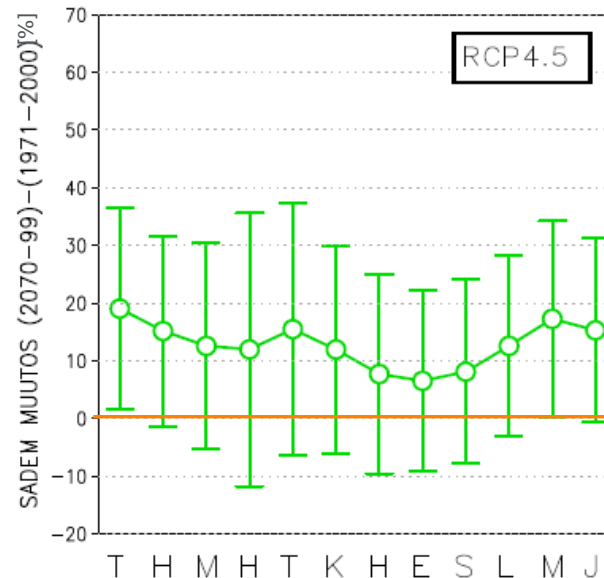
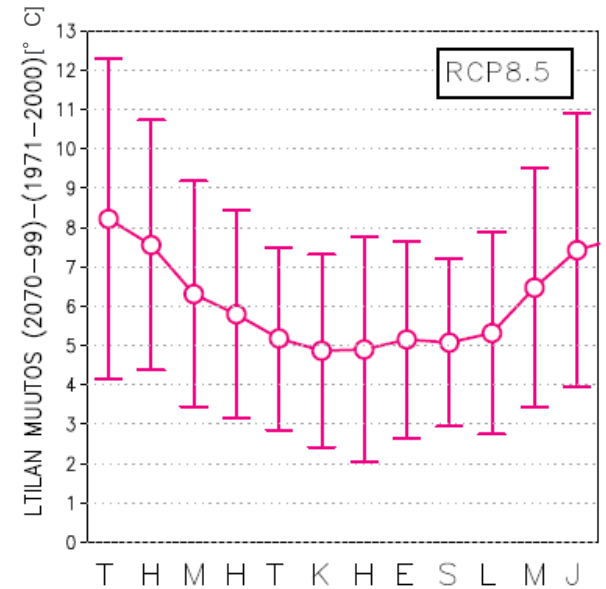
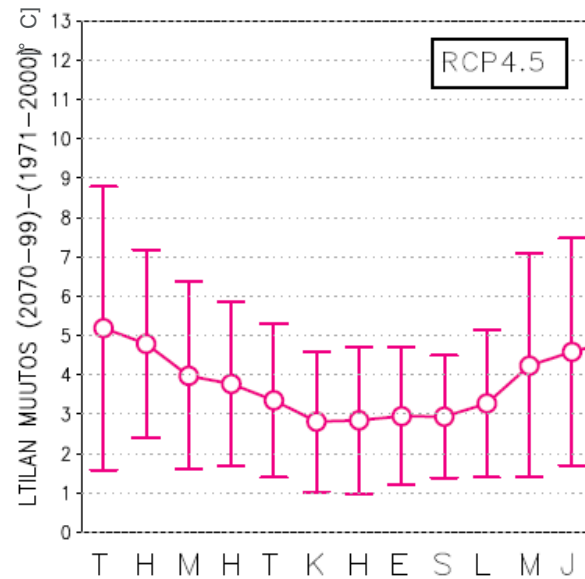
(28 ilmastomallin keskiarvot verrattuna jaksoon 1971–2000)

Ruosteenoja, ilmatieteenlaitos.fi/setuklim (2013)

Sekä sademäärä
että lämpötila
nousevat talvella
enemmän kuin
kesällä.

Mallituloksissa
merkittäviä eroja.

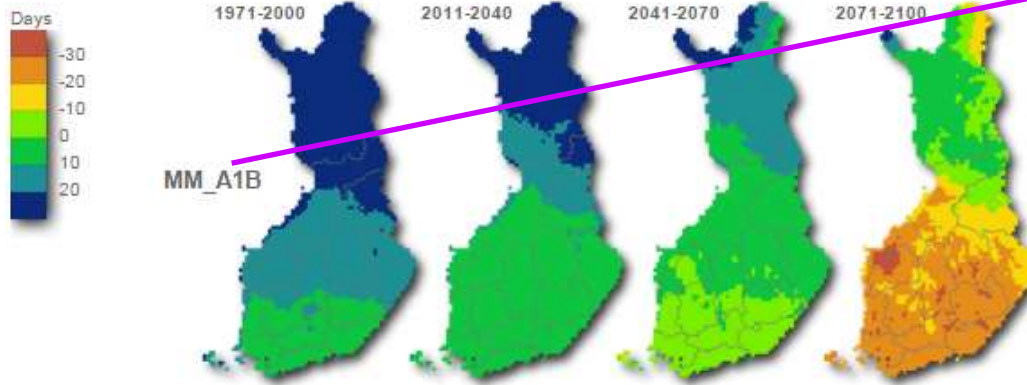

Muuttuvan ilmaston vaikutus viljelyyn

Huom. Näissä esimerkkikartoissa on tulokset vain yhdelle päästöskenaario-ilmastomalli-yhdistelmälle.

Kylvöpäivä

Päivä jolloin 10 peräkkäisen päivän keskilämpötila ylittää 8 astetta, +/- päivää vapusta

Muutokset Turussa
2011-2040 vs. 1971-2000:

Kylvöpäivä
-4 -- -7 päivää

Sopivien kylvöpäivien lkm
+8 -- +12 päivää

Viimeinen halla
-6 -- -20 päivää

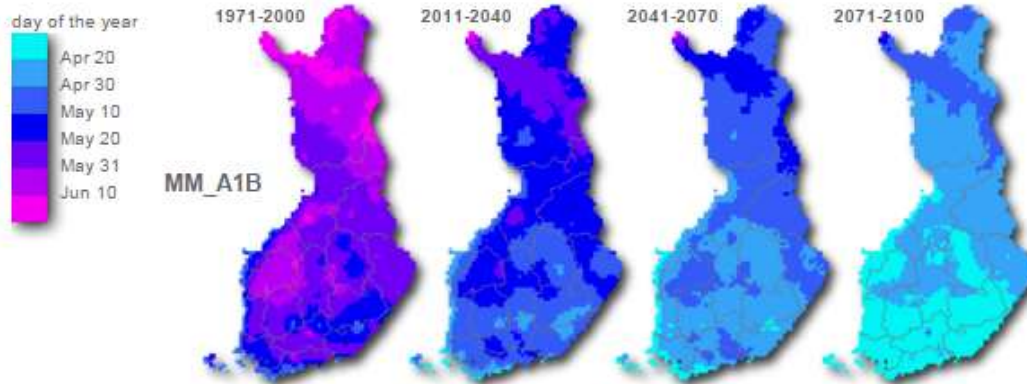
Kuivien päivien osuus
huhti-kesäkuussa
-1 -- +6 %

Kuumien päivien lkm
kukinnan aikaan
+1 -- +2 päivää

(Rötter et al. 2013 Ecol.Evol.)

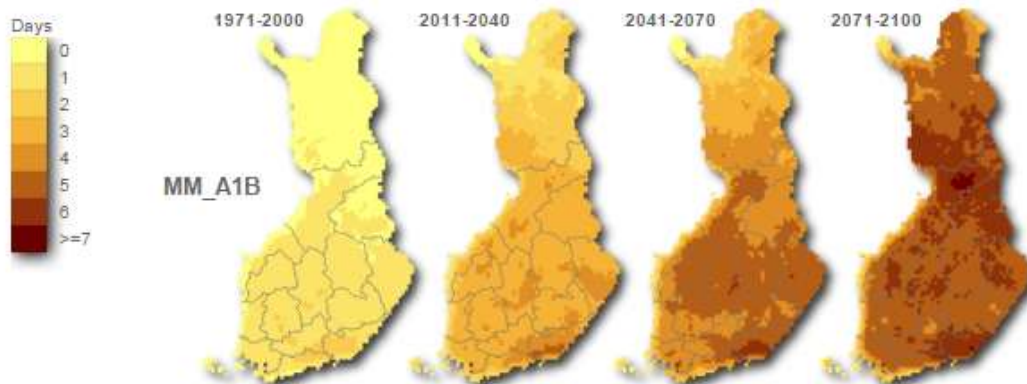
Viimeinen halla

Myöhäisin päivä, jolloin $T_{min} < -0.1 \text{ °C}$

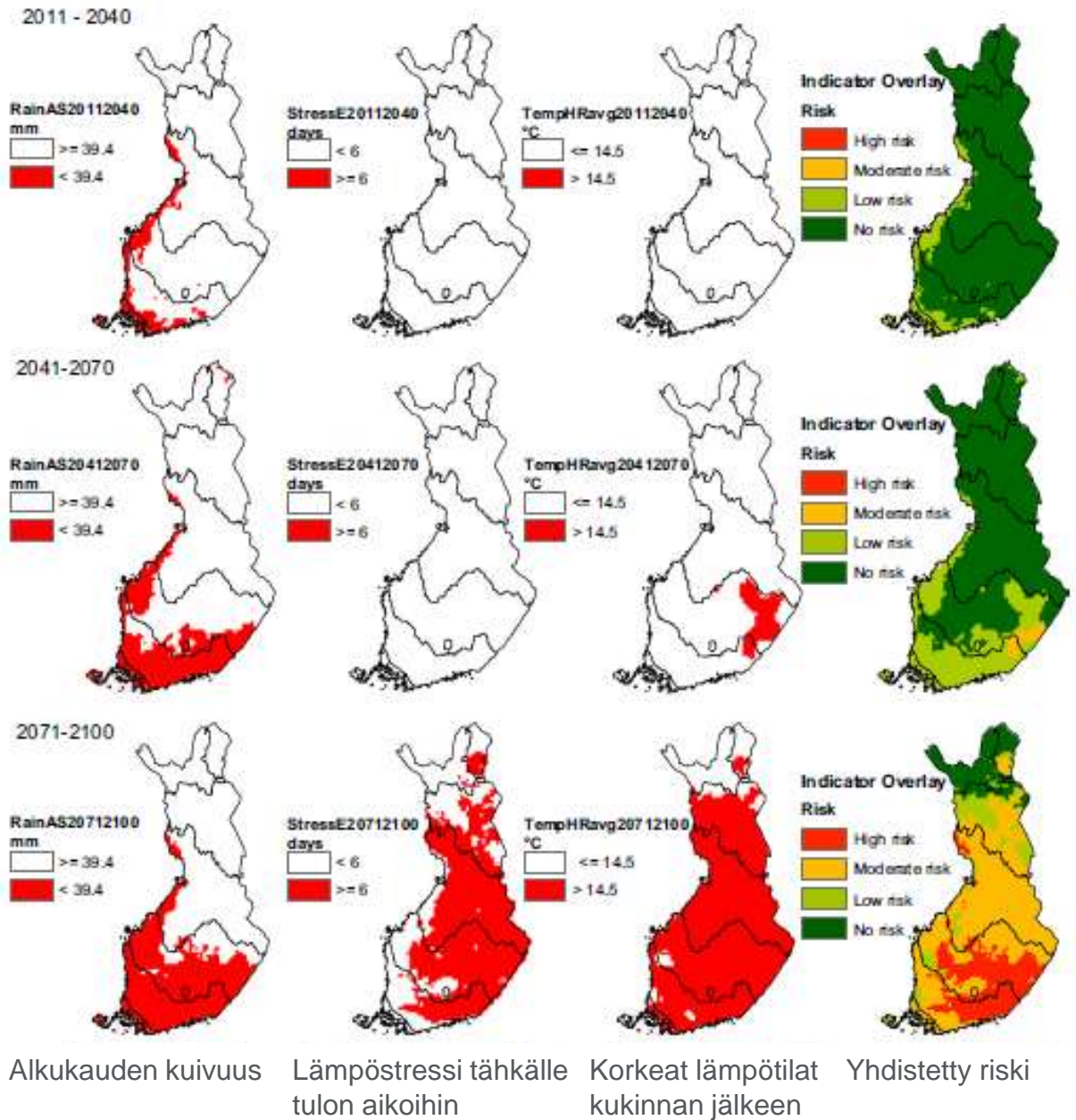

Kuumat päivät kukinnan aikaan

Niiden päivien lukumäärä, jolloin $T_{max} > 28 \text{ °C}$

Indeksejä voidaan käyttää mm. tuotannollisesti riskialttiiden alueiden tunnistamiseen asettamalla indekseille riskirajat ja kartoittamalla riskien esiintyvyyttä samoilla alueilla.

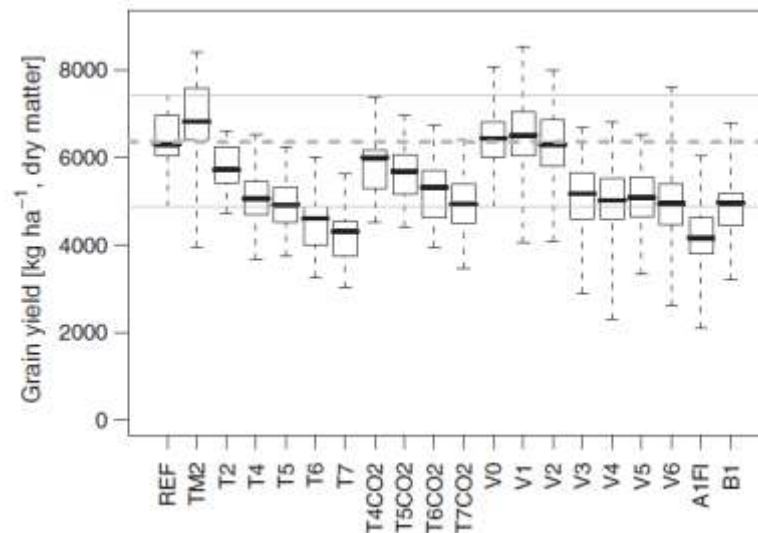
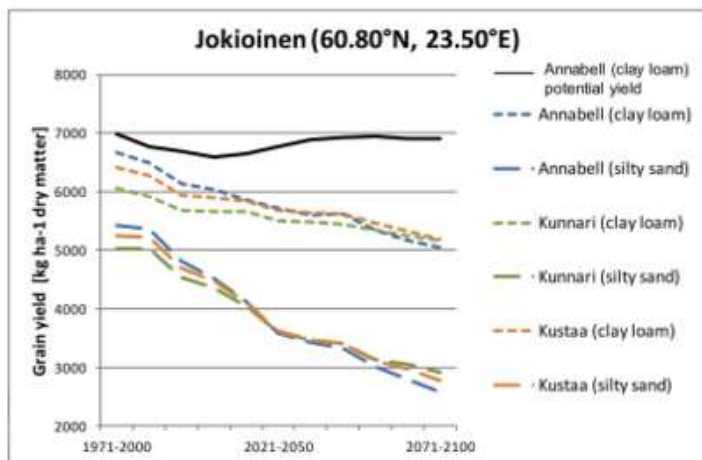

Miten muuttuva ilmasto vaikuttaa viljasatoihin?

- Ilmaston suorat vaikutukset kasvustoihin
  - Lämpötilan nousu
  - Kasvukauden pidentyminen
  - Muutokset sademäärissä
  - Hiilidioksidipitoisuuksien nousu
  - Muutokset talviolosuhteissa
  - Sään ääri-ilmiöt
- Epäsuoria vaikutuksia
  - Muutokset maaperän vesi- ja ravinnetaseissa
  - Kasvintuhoojariskien kasvu
  - Muutokset tuotteiden ja tuotantopanosten hinnoissa

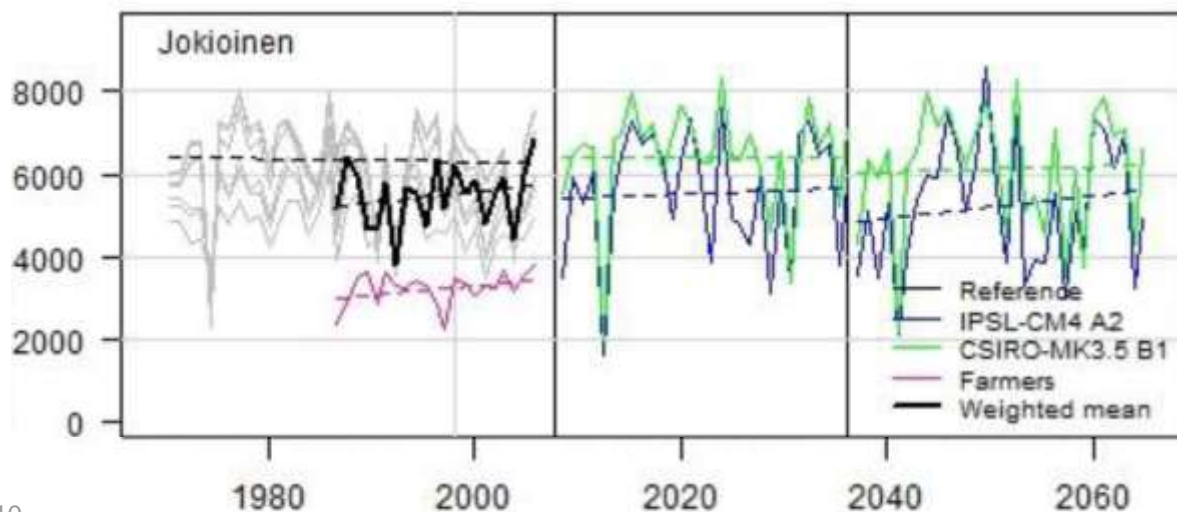
Miltä tulevaisuuden sadot voisivat näyttää?

Rötter et al. 2013. *Ecol. and Evol.* 3 12: 4197-4214

Rötter et al. 2011. *Eur. J. Agr.*

- riippuu myös siitä mitä tapahtuu satokuilulle tulevaisuudessa.

Palosuo et al. 2013. in *Impacts World 2013*

Johtopäätöksiä

- Ilmastonmuutosennusteissa on paljon epävarmuutta, mutta muutokset voivat pahimmillaan olla todella suuria.
- Vaikutukset satoihin riippuvat satopotentiaalin ja satokuilun kehityksestä.
- Nykyiset lajikkeet ovat sopeutuneet nykyisiin olosuhteisiin → tullaan tarvitsemaan uusia lajikkeita ja uusia lajeja, mm. palkokasveja (typpiomavaraisuus) ja syysviljoja.
- Nykyisen satotason ylläpito ja sen nostaminen vaativat aktiivisia toimenpiteitä.

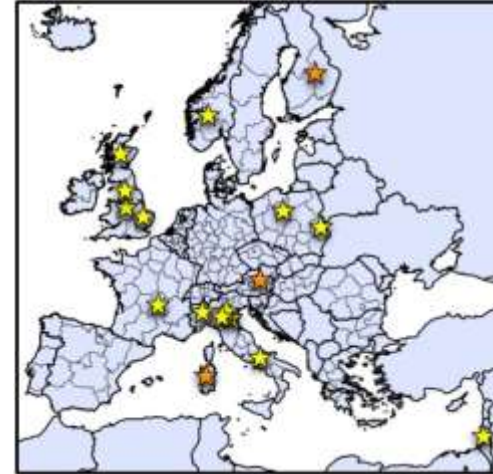
NORFASYS-hanke, kansainväliset verkostot paikallisen sopeutumisen tukena : MACSUR and AgMIP

Reimund P Rötter (LUKE)

(Taru Palosuo, Fulu Tao, Tapio Salo, Heikki Lehtonen...)

NORFASYS Workshop, 26 November 2015

- A FACCE JPI knowledge hub **MACSUR**, (www.macsur.eu), Modelling European Agriculture with Climate Change for Food Security

- The Agricultural Model Intercomparison and Improvement Project, **AgMIP**, (www.agmip.org) coordinated by Columbia University /NASA/GISS (USA)

Yhteistyöhankkeiden hyötyjä

- Laajojen aineistojen yhteiskäyttö
- Mallien parantaminen yhteistyössä muiden tutkijoiden kanssa
- Yhteisten tulevaisuusskenaarioiden luominen esim. RAPs
- Monien kansainvälisesti käytettyjen simulointimallien ajot suomalaisissa viljelyjärjestelmille
- Yhteiset ilmastonmuutoksen vaikutusarviot koko Euroopan alueelle

Kiitokset mielenkiinnosta!

taru.palosuo@luke.fi

Kirjallisuutta ja verkkosivuja:

Palosuo et al. 2013. How to assess climate change impacts on farmers' crop yields? In: Impacts world 2013, international conference on climate change effects , Potsdam, Germany, 27-30 May 2013 : conference proceedings. Potsdam Institute for Climate Impact Research. p. 327-334.

Peters, G.P., Andrew, R.M., Boden, T., Canadell, J.G., Ciais, P., Le Quéré, C., Marland, G., Raupach, M.R., Wilson, C., 2013. The challenge to keep global warming below 2 [deg] C. Nature Climate Change 3: 4-6.

Rötter et al. 2013. Modelling shifts in agroclimate and crop cultivar response under climate change. Ecology and Evolution 3 12: 4197-4214.

Rötter et al. 2011. What would happen to barley production in Finland if global warming exceeded 4 C? A model-based assessment. European Journal of Agronomy 35 (4), 205-214

ilmasto-opas.fi

ilmatieteenlaitos.fi/setuklim

www.mtt.fi/modags

www.macsur.eu

www.agmip.org